

Овсак Іван Іванович,
аспірант кафедри публічного адміністрування,
Міжрегіональна академія управління персоналом,
м. Київ
ORCID 0000-0002-1184-4810

УДК 351.07:321

doi: 10.34213/tp.19.04.09

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ЗБАЛАНСОВАНОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО БУДІВЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ

Зазначено, що найбільш працемісткий і відповідальний етап економічного аналізу – інформаційний. Проаналізовано рівень розвитку і збалансованості регіонального будівельного комплексу, що складається з безлічі підприємств. За основу аналізу береться порівняння параметрів будівельних підприємств із найкращими досягненнями окремих підприємств, що забезпечує реальний аналіз рівня розвитку. Зазначається, що під час розроблення стратегічних рішень розвитку підприємств керівництво будівельного підприємства має вирішувати принципово нові завдання.

Ключові слова: державна система, забезпечення розрахунку, рівень збалансованості, регіон, будівельний комплекс, державне регулювання, параметри будівельних підприємств.

Постановка проблеми. Потреби в підвищенні ефективності будівельного виробництва були в усі часи. Особливо вони актуальні в нинішніх ринкових умовах господарювання, зумовлених кризовим становищем економіки.

Така потреба в суспільства завжди існувала і буде існувати, бо потреби в безперервному розвитку суспільного виробництва невичерпні. Стратегія управління розвитком регіонального будівельного комплексу визначається з огляду на регіональну політику держави й умов розвитку цього комплексу [1, с. 56]. Оскільки нинішню регіональну політику держави спрямовано на розвиток ринкових відносин, у результаті якого зміцнюються принципи децентралізації економіки, стратегію державного регулювання розвитку регіонального будівельного комплексу орієнтовано на підвищення ефективності функціонування цього комплексу. Розроблення стратегії державного регулювання розвитку будівельного комплексу повинно бути орієнтовано на тривалий період. При цьому найбільш відповідальною і працемісткою є робота з проведення економічного аналізу, на основі якого оцінюється ситуація, що склалася, і визначаються основні напрями регуляторного впливу на розвиток потужностей підприємств місцевих будівельних матеріалів і регіональних підрядних будівельних підприємств.

Слід відзначити той факт, що економічний аналіз виступає основним інструментом розроблення стратегії державного регулювання розвитку економіки на макро- і на мікрорівні, у т. ч. і при державному регулюванні збалансованості розвитку регіонального будівельного комплексу [2, с. 79]. У цілому економічний аналіз як процес можна розбити на три етапи: інформаційний, аналітичний, розроблення рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ці проблеми знайшли певне відображення в наукових працях вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: В. Абчука, А. Альгіна, В. Вітлінського, С. Наконечного, В. Залуніна, Р. Тяна, А. Крушевського, В. Міхельса, М. Педана, О. Устенко, В. Федоренка, О. Федосової, В. Чернова, В. Черкесова, О. Ястремського, А. Мура, К. Хлардена,

© Овсак І. І., 2019

Р. Холта та ін. У них достатньо ґрунтовно вивчаються проблеми невизначеності й ризику, проте ці дослідження здебільшого присвячено аналізу причин виникнення та методам кількісного оцінювання ризиків, але менше уваги приділяється пошуку ефективних прийомів управління, які були б адекватними реальним можливостям підприємств при формуванні пакета прямих інвестицій і проектів у будівництво.

Мета статті – дослідження та визначення напрямів удосконалення механізмів забезпечення державної системи збалансованості регіонального будівельного комплексу.

Виклад основного матеріалу. Найбільш працемісткий і відповідальний етап економічного аналізу – це інформаційний. Від нього залежить достовірність результатів аналізу. За наукових нововведень і пропозиції нових економічних показників важко збирати первинну інформацію через відсутність інформаційної бази [3, с. 189]. У зв'язку з цим практична реалізація економічних досліджень вимагає визначення цієї бази і забезпечення подання первинної інформації в координаційних органах. Таким органом із розглянутих питань, на наш погляд, має стати регіональне Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон).

Для забезпечення розрахунку рівня збалансованості регіонального будівельного комплексу і розроблення стратегії державного регулювання збалансованості регіонального будівельного комплексу слід підприємствам даного комплексу щоквартально подавати до Мінрегіону інформацію за спеціальною формою, необхідну для розрахунку коефіцієнтів номенклатурної збалансованості щодо місцевих будівельних матеріалів.

Результати аналізу повинні гарантувати достовірність висновків, відповідність їх до реальних умов функціонування регіонального будівельного комплексу і тенденцій його розвитку. Це можливо при забезпеченні достовірності та своєчасності інформації, що подається щокварталу підприємствами місцевих будівельних матеріалів і регіональними підрядними будівельними підприємствами [4]. Цій інформації необхідно надавати статус інформації державної статистики та, виходячи з цього, визначати заходи відповідальності керівників підприємств будівельного комплексу за своєчасність і достовірність інформації.

Відмітною рисою сучасного економічного аналізу явищ і процесів є його перспективна спрямованість, що передбачає прискорений розвиток, зокрема розвиток регіонального будівельного комплексу.

Для вибору напрямів розвитку підприємств місцевих будівельних матеріалів і регіональних підрядних будівельних підприємств слід забезпечити зіставлення становища з можливими перспективними технічними рішеннями, методами організації виробництва і праці, методами захисту інтересів як підрядників і замовників, так і держави в цілому [5].

Відзначимо, що при аналізі рівня розвитку будь-якого економічного явища як бази порівняння приймалися або планові завдання чи досягнутий рівень розвитку попередніх років (базового періоду). Такий підхід можна брати за основу аналізу в тому випадку, коли аналізуємо рівень розвитку одного будівельного підприємства. Оскільки ми говоримо про аналіз рівня розвитку і збалансованості регіонального будівельного комплексу, що складається з безлічі підприємств, нам слід за основу аналізу приймати порівнян-

ня параметрів будівельних підприємств з кращими досягненнями окремих підприємств, що забезпечує реальний аналіз рівня розвитку [6, с. 89]. Такий аналіз орієнтовано на перспективу, і він забезпечує реальну картину управління розвитком окремих підприємств, а також сприяє розробленню більш реальних рішень державних органів із регулювання рівня збалансованості середовища регіонального будівельного комплексу.

Відомо, що підвищення рівня збалансованості регіонального будівельного комплексу залежить як від державних органів, так і від самих підприємств. У зв'язку з цим при розробленні стратегічних рішень розвитку підприємств перед керівництвом будівельного підприємства ставляться принципово нові завдання. Якщо при плановій системі будівельні підприємства вирішували завдання, поставлені міністерствами і відомствами, то в умовах господарської самостійності ці підприємства з метою подальшого розвитку, повинні самі ставити завдання і розробляти стратегію свого розвитку, орієнтуючись на досягнення науково-технічного прогресу і передові конкурентоспроможні підприємства [7]. У цьому випадку підрядне будівельне підприємство самостійно здійснює стратегічне оцінювання та аналіз свого рівня розвитку.

Аналіз рівня збалансованості регіонального будівельного комплексу, як нам здається, слід здійснювати силами Міністерства розвитку громад та територій України в такій послідовності: збирання первинної інформації про підрядних будівельних підприємствах. Для цього необхідно зобов'язати в законодавчому порядку підрядні будівельні підприємства подавати до зазначеного міністерства щоквартально (до кінця місяця, наступного за звітним кварталом) відомості про часткові показники, що характеризують збалансованість [8].

У більш компактній формі економічний аналіз рівня збалансованості регіонального будівельного комплексу можна подати у вигляді логіко-інформаційної схеми.

Як видно з рисунку 1, кінцевою метою економічного аналізу рівня збалансованості регіонального будівельного комплексу є підвищення ефективності функціонування даного комплексу в цілому і поліпшення результатів виробничо-господарської діяльності регіональних підприємств місцевих будівельних матеріалів і регіональних підрядних будівельних підприємств зокрема [9].

З наведених етапів економічного аналізу рівня збалансованості регіонального будівельного комплексу слід, що суб'єктами цього аналізу виступають Міністерство розвитку громад та територій України, підприємства з виробництва місцевих будівельних матеріалів та регіональні підрядні будівельні підприємства. Результати аналізу щоквартально оновлюються, збираються в Мінрегіоні та використовуються при розробленні регіональної політики щодо підвищення рівня збалансованості регіонального будівельного комплексу.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Складність завдань, які потребують вирішення для підвищення ефективності управління будівельним комплексом, передбачає наявність відповідних підходів до вирішення їх. У цілому вони зводяться до посилення ролі системності, цілеспрямованості й вибору оптимальних рішень у державному управлінні окремими галузями. Досягнення такого стану в ході регулювання державою будівництва на рівні регіону пов'язано з необхідністю його одночасного впливу на перехідні й індивідуальні процеси, що

віддзеркалюють як управління програмами будівництва об'єктів, так і стаціонарне забезпечення процесу виробництва. Це зумовлює необхідність використання у практиці держрегулювання організаційних форм програмного управління виробничими і господарськими процесами в будівельній галузі регіону.

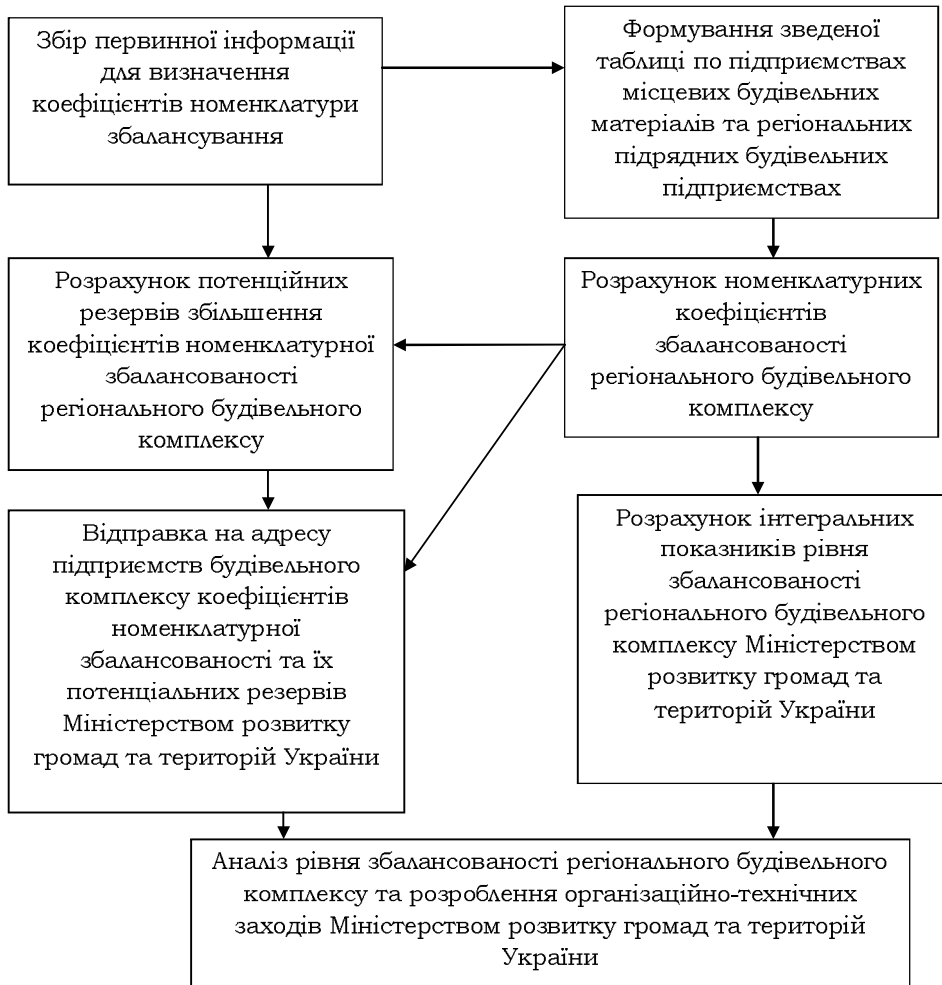

Рисунок. Логічна схема державного регулювання збалансованого розвитку будівельного комплексу

Зміцнення ринкових відносин, поступове і неухильне формування ринку будівельної продукції в загальнонаціональному та регіональному масштабах, ставка на вихід в систему світового ринку передбачає взаємопов'язування загальних цілей розвитку будівельного комплексу із заходами конкретного характеру, що забезпечують досягнення цих цілей у певні моменти часу. Звідси стратегічна спрямованість держрегулювання будівельним виробництвом при його зовнішньому поточному прояві. Цьому відповідає створення

й розвиток форм державного регулювання на програмно-цільовій основі, здатних створити тривалий зв'язок типу “мета – захід” по всьому будівельному комплексу і в кожній його первинній ланці.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі полягають у встановленні пріоритету цілей розвитку будівельного комплексу, пов'язаних з орієнтацією на задоволення попиту, з підвищенням ефективності виробництва і соціальним розвитком колективу, проведенні комплексу робіт дослідного й аналітичного характеру, що дозволяють вказати цілі та засоби, завдання та умови їхнього вирішення. Методологічно вони будуються на логіці наукового мислення, що дозволяє відобразити ступінь впливу економічних, матеріально-технічних і соціальних факторів на формулювання мети.

Список використаних джерел

1. Пересадко Г. О. Управління стратегіями диверсифікації промислових підприємств : дис. канд. екон. наук : 08.00.04. Суми, 2008. 254 с.
2. Баланович А. М. Теоретико-методичні засади формування стратегій розвитку підприємства. *Науковий вісник ХДУ*. 2014. № 8, ч. 2. С. 77–81.
3. Міщенко А. П. Стратегічне управління : навч. посіб. Дніпропетровськ : Вид-во ДУЕП, 2003. 261 с.
4. Товарна політика в системі маркетингу. URL: http://www.adload.ru/page/con_450.htm. (дата звернення: 12.09.2019).
5. Економіка готельного, ресторанного та туристичного підприємства : навч. посіб. URL: <http://uchebana5.ru/cont/2976145-p18.html>. (дата звернення: 12.09.2019).
6. Друкер П. Ф. Задачи менеджмента в XXI веке : пер. с англ. М. : Вильямс, 2004. 272 с.
7. Друкер П. Рынок: как выйти в лидеры. Практика и принципы. М. : Бук Чембер Интернешнл, 1992.
8. Дистанційне навчання – Mental Skills : словар. URL: <https://www.mental-skills.ru/dict/tself/>. (дата звернення: 12.09.2019).
9. Олексенко Р. І. Особливості формування світоглядних цінностей креативних підприємців в умовах глобальних викликів та трендів розвитку сучасного світу. Мелітополь : Оdnorog Т. В., 2017. 228 с.

References

1. Peresadko, G.O. (2008). Managing industrial diversification strategies. *Candidate's thesis*. Sumy [in Ukrainian].
2. Balanovich, A.M. (2014). Theoretical and methodological principles of formation of enterprise development strategies, *Naukovyj visnyk KhDU. № 8. part (2), 77–81* [in Ukrainian].
3. Mishchenko, A.P. (2003). *Stratehichne upravlinnia* [Strategic management], Dnepropetrovsk: DUEP
4. Commodity policy in the marketing system. URL: http://www.adload.ru/page/con_450.htm [in Ukrainian].
5. Handbook of economics of hotel, restaurant and tourist enterprise. <http://uchebana5.ru/cont/2976145-p18.html/> [in Ukrainian].
6. Drucker, P.F. (2004). *Zadachy menedzhmenta v XXI veke* [Management tasks in the 21st century]. Moscow: Vyliams
7. Drucker, P.F. (1992). *Rynok: kak vyjty v lydery. Praktyka y pryntsypy* [Market: how to get into leaders. Practice and principles], Moscow: Buk Chamber Interneshnl [in Russian].
8. Distance Learning Mental Skills (2019). Dictionary. URL: <https://www.mental-skills.ru/dict/tself/> [in Ukrainian].
9. Oleksenko, R.I. (2017). *Osoblyvosti formuvannya svitoglyadnyx cinnostej kreatyvnyx pidpryyemciv v umovax globalnyx vyklykiv ta trendiv rozvytku suchasnogo svitu* [Peculiarities of formation of ideological values of creative entrepreneurs in the conditions of global challenges and trends of development of the modern world]. Melitopol: Odnorog T.V. [in Ukrainian].

*Ovsak I. I., Postgraduate Student of Public Administration Department, Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv
ORCID 0000-0002-1184-4810*

MECHANISMS OF PROVIDING THE STATE SYSTEM OF BALANCE OF THE REGIONAL BUILDING COMPLEX

It is noted that the most time-consuming and responsible stage of economic analysis is information. It depends on the reliability of the results of the analysis. In the case of scientific innovations and when proposing new economic indicators, it is difficult to gather primary information because of the lack of information base. In this regard, the practical implementation of economic research requires the definition of this base and the provision of primary information in the coordinating bodies of the issues considered, which, in our view, should become the regional Ministry of Regional Development, Construction and Housing and Communal Services of Ukraine. To ensure the calculation of the level of balance of the regional building complex and develop a strategy of state regulation of the balance of the regional building complex, the enterprises of this complex should submit quarterly to the Ministry of Regional Development, Construction and Housing and Communal Services of Ukraine information on a special form necessary to calculate the coefficients of nomenclature .

Note that in analyzing the level of development of any economic phenomenon as a basis of comparison, either planned targets or the level of development of previous years (the base period) were taken. This approach can be taken as the basis of analysis when analyzing the level of development of one construction company. Since we are talking about an analysis of the level of development and balance of a regional construction complex consisting of many enterprises, we should take as the basis of analysis a comparison of the parameters of construction enterprises with the best achievements of individual enterprises, which provides a real analysis of the level of development. This analysis is perspective-oriented and provides a real picture of managing the development of individual enterprises, as well as contributes to the development of more realistic decisions of state bodies to regulate the level of balance of the environment of the regional construction complex. It is known that improving the level of balance of a regional construction complex depends on both the state bodies and the enterprises themselves. In this regard, in the development of strategic decisions for the development of enterprises before the leadership of the construction company are put fundamentally new tasks.

Strengthening of market relations, gradual and steady formation of the market of construction products on a national and regional scale, the rate of entry into the system of the world market provides interrelation of the general goals of development of a building complex with measures of a specific character, ensuring achievement of these goals, at certain moments of time. Hence, the strategic orientation of the state regulation of construction production in its external current manifestation. This corresponds to the creation and development of forms of state regulation, on a programmatic and targeted basis, capable of creating a long-lasting "goal-to-west" link throughout the building complex and in each of its primary links. In this aspect, it is especially important to prioritize the development goals of the building complex, which are related to demand-side orientation, with increasing production efficiency and social development of the team. This requirement is met by carrying out a complex of research and analytical work that allows to specify the goals - means, tasks and conditions of their solution. Methodologically, they are based on the logic of scientific thinking, which reflects the degree of influence of economic, logistical and social factors on the formulation of the goal.

Key words: state system, maintenance of calculation, level of balance, region, building complex, state regulation, parameters of construction enterprises.

Надійшла до редколегії 20.11.2019 р.